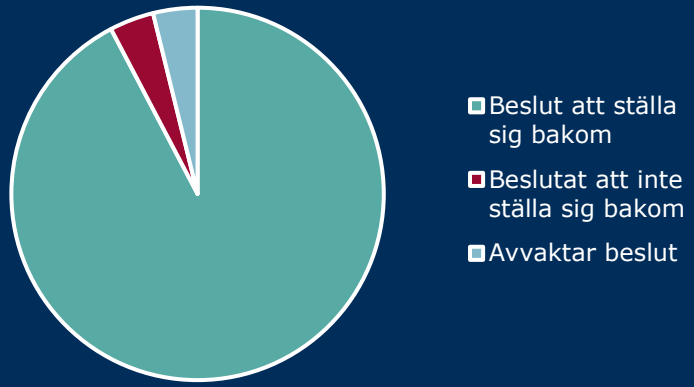
Region Stockholm

Regional vattenförsörjningsplan

Aktualitetsprövning och uppdatering av åtgärder 2022-2023

Bakgrund

- Beslutad 2018 av Länsstyrelsen, Storsthlm och Region Stockholm
- Förankring i länets kommuner:

Varför en regional vattenförsörjningsplan?

- Säkra dricksvattenförsörjningen i Stockholms län ur ett flergenerationsperspektiv
- Gemensam strategi för länets vattenförsörjning
- Komplement till RUFS 2050
- Tillhandahåller verktyg för att en regional samsyn

Kommuner
- Planeringsunderlag i översiktsplanering och detaljplanering.
- Utgångspunkt för framtagande av VA-planer.
- Inriktning för skydd av vattenresurser.
- Underlag vid remissyttranden.

Region Stockholm
- Underlag för regionplanering/RUFS
- Underlag vid granskning av översikts-planer etc.
- Underlag vid remissyttranden.

Vattenproducenter
- Långsiktig inriktningsplanering.
- Inriktning för skydd av vattenresurser.
- Underlag vid remissyttranden.

Länsstyrelsen
- Inriktning för skydd av vattenresurser.
- Underlag för rådgivning.
- Underlag vid granskning av översikts- och detaljplaner samt VA-planer.
- Underlag vid miljöprövning av verk-samhet som riskerar att påverka vattenresurser.
- Underlag vid remissyttranden.

Region Stockholm

Exempel på hur planen används

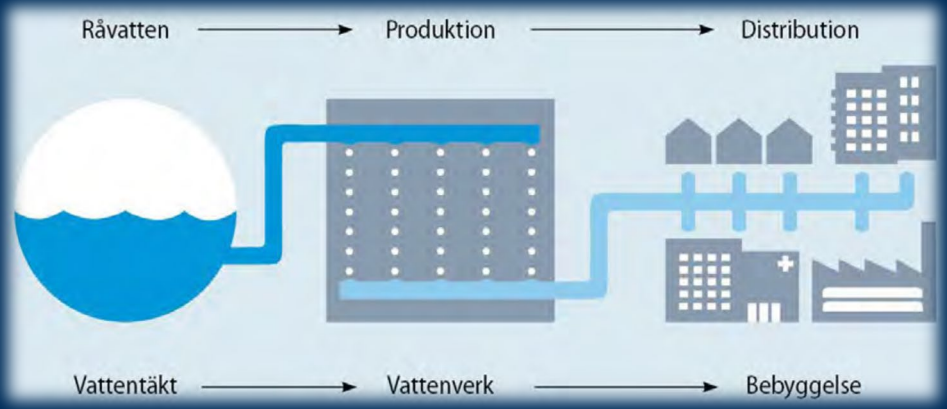

- En gemensam strategi i länet
- Underlag till fysisk planering
- Vägledning i arbete med vattenskyddsområden
- Vägledning i vattenproducenternas utvecklingsarbete
- Kriterium för bidrag till åtgärder för en tryggad tillgång till dricksvatten (dricksvattenstödet)

Mål för dricksvattenförsörjningen

Mål	Vad innebär målet?
1. **Ett av de fem stora vattenverken i länet ska kunna tas ur drift** under en månad och leveransen av dricksvatten i regionen ska ändå kunna **fortgå utan samhällskritiska störningar**.	*Kommuner och vattenproducenter behöver säkerställa att det under en rimlig tidsperiod finns tillräckligt med dricksvatten i situationer där de ordinarie leveranserna fallerar. En del i att lösa det är att förbättra robustheten och redundansen i de tekniska systemen, en annan del är att se till att det finns tillräckligt med reservvattenkapacitet.*
2. De **vattenresurser** som i denna vattenförsörjningsplan har högsta regionala respektive hög regional prioritet ska **säkras för framtiden**.	*Att vattenresurserna säkras för framtiden betyder att de behöver ett ändamålsenligt skydd, jämför även kraven i EU:s vattendirektiv. Det betyder att Länsstyrelsen eller kommuner kan behöva inrätta vattenskyddsområden och/eller att relevanta skyddsföreskrifter behöver införas. Här ska betonas att ett vattenskyddsområde inte hindrar verksamheter och bebyggelseutveckling, under förutsättning att dessa inte medför risk för förorening av dricksvattenresursen på kort och lång sikt.*
3. Länets aktörer med ansvar för vattenförsörjning ska ha **fungerande samverkansformer** som bidrar till att målen kan nås och att nödvändiga åtgärder kan genomföras.	*I en storstadsregion som denna finns både behov av och potential att nyttja vattenresurser på ett effektivt sätt. Här finns ett flertal aktörer med ansvar för dricksvattenförsörjningen, samtidigt som vatten sällan följer administrativa gränser. Sammantaget innebär detta att god samverkan behövs för att den regionala vattenförsörjningsplanen ska kunna förvaltas och genomföras.*

En kombination av strategier behövs

- Strategi A: nyttja olika delar av Mälaren
- Strategi B: reservvattenförsörjning oberoende av Mälaren
- Strategi C: öka robustheten i vattenverken

Genomförande och uppföljning

”Vattenförsörjningsplanens åtgärder föreslås följas upp varje år i anslutning till VAS-rådets årsmöte.

[…]

Planen i sin helhet bör därför följas upp var fjärde år, på liknande sätt som en aktualitetsprövning sker av en översiktsplan.”

Översyn/aktualitetsprövning 2022-2023

- Planen bedöms i stort vara aktuell
- Fokus att se över mål, åtgärder och genomförandetid
- Planens åtgärder har uppdaterats

Projektorganisation

Styrgrupp

Johanna Lindgren – Länsstyrelsen (sammankallande)
Thomas Fredriksson – Storsthlm
Martin Påhlman - Region Stockholm
Andreas Thunberg – Norrvatten
Mårten Frumerie – SVOA
Johanna Blomberg - Nacka vatten och avfall

Projektgrupp

Maria Sävström – Länsstyrelsen (sammankallande)
Sophie Giers Arekrans – Region Stockholm
David Heldt – Norrvatten
Hans Gillsbro – SVOA
Elisabet Öhman – Telge Nät
Stefan Fredriksson/Linnéa Sörenby – Haninge kommun
John Glimtoft – Botkyrka kommun

Uppföljning av åtgärder

- Enkätundersökning (Länsstyrelsen) 2021 avseende de 13 åtgärderna i planen
- Enkäten besvarades av länets kommuner, vattenproducenterna, Storsthlm/VAS och internt av Länsstyrelsen.

”Bedriver aktören ett aktivt arbete med åtgärd X i den regionala vattenförsörjningsplanen?”

Region Stockholm

Åtgärder i uppdaterad version av vattenförsörjningsplanen

	Åtgärd	Ansvariga aktörer	Genomfört	Svarar främst mot mål 1-3
1	Utred och genomför nödvändiga investeringar för att skapa en robust dricksvattenförsörjning utifrån vattenförsörjningsplanens mål och strategier.	Norrvatten, Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA), Telge Nät, kommunerna	Löpande	Mål 1-3
2	Säkerställ att vattenresurser med **högsta** regionala prioritet omfattas av vattenskydds-område med ändamålsenliga skyddsföreskrifter.	Länsstyrelsen, berörda kommuner, berörda vattenproducenter	2025	Mål 2
3	Säkerställ att vattenresurser med **hög** regional prioritet omfattas av vattenskyddsområde med ändamålsenliga skyddsföreskrifter.	Länsstyrelsen, berörda kommuner, berörda vattenproducenter	2028	Mål 2
4	Ta fram vägledande planeringsunderlag för befintliga och tillkommande ytor och anläggningar av betydelse för dricksvatten-försörjning och införliva i RUFS för vidare hantering i kommunala planer.	Region Stockholm, Norrvatten, SVOA, Telge Nät, kommunerna	2026	Mål 2
5	Genomför åtgärder/rådgivning för att förhindra vattenbrist i utsatta områden med enskild vattenförsörjning.	Kommunerna	Löpande	Mål 3

Förtydligad

Förtydligad, ny genomförandetid

Förtydligad, ny genomförandetid

Ny åtgärd

Region Stockholm

	Åtgärd	Ansvariga aktörer	Genomfört	Svarar främst mot mål 1-3	
6	Ta fram strategiskt långsiktiga förnyelseplaner för dricksvattenledningar och genomför förnyelse enligt plan.	Norrvatten, SVOA, Telge Nät, respektive kommuns VA-huvudman	Framtagande: 2024 Genomförande: löpande	Mål 1	
7	Säkerställ en aktuell och fungerande nödvattenplanering.	Kommunerna	Löpande	Mål 3	Förtydligad
8	Ta fram underlag och inriktning för en övergripande prioritering av nödvatten inom länet.	Länsstyrelsen	2025	Mål 3	Ny åtgärd
9	Genomför regelbundna risk- och sårbarhetsanalyser för de viktigaste anläggningarna i dricksvattenförsörjningen utifrån framtagna scenarier från Länsstyrelsen. Länsstyrelsen genomför samordnade krisövningar med flera kommuner.	Länsstyrelsen, Norrvatten, SVOA, Telge Nät, respektive kommuns VA-huvudman	Löpande	Mål 1 och 3	Ny åtgärd
10	Fortsätta påtala behovet av ett nationellt åtagande om Mälarens framtid som dricksvattentäkt.	Länsstyrelsen Stockholm (samordnar) Länsstyrelsen Södermanland Länsstyrelsen Uppsala Länsstyrelsen Västmanland Länsstyrelsen Örebro	2026	Mål 2 och 3	Uppdaterad åtgärd, ny genomförandetid

Region Stockholm

	Åtgärd	Ansvariga aktörer	Genomfört	Svarar främst mot mål 1-3	
11	Informera om hur och varför såväl privata som offentliga konsumenter kan minska sin vattenförbrukning.	Kommunerna, Norrvatten, SVOA, Telge Nät, Länsstyrelsen	Löpande	Mål 3	Förtydligad
12	Inventera och kartlägg dricksvattenanläggningar som kan spela en viktig roll i den regionala dricksvattenförsörjningen och vidta lämpliga åtgärder utifrån det.	Dricksvattenproducent i samverkan med VA-huvudman.	2025	Mål 1 och 2	Förtydligad, ny genomförandetid
13	Inventera och kartlägg dricksvattenanläggningar som kan spela en viktig roll i den lokala dricksvattenförsörjningen och vidta lämpliga åtgärder utifrån det.	VA-huvudman i samverkan med dricksvattenproducent	2025	Mål 1 och 2	Förtydligad, ny genomförandetid
14	Verka för ökade möjligheter till statlig medfinansiering för större åtgärder och projekt som främjar den regionala vattenförsörjningen.	Länsstyrelsen	2024	Mål 1	Förtydligad, ny genomförandetid

Processen framåt

- Godkändes av styrgruppen i maj 2023
- Beslutats av Länsstyrelsen och Storsthlm under hösten
- Beslutas av Region Stockholm RS i april 2024 (enligt plan)
- Publiceras med nytt rapportnummer efter formellt beslut hos alla tre parter

- Till dess: uppdaterad (obeslutad) version kommuniceras för information
- Mål och strategier är oförändrade, beslut att stå bakom dessa gäller fortsatt